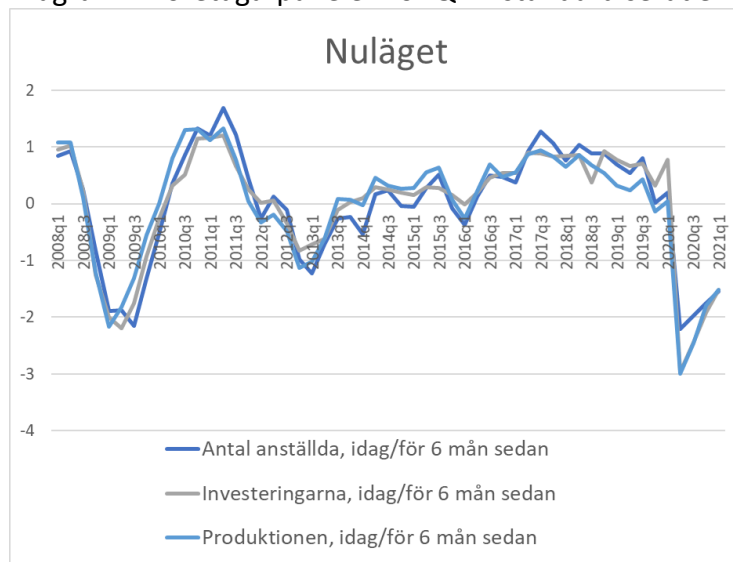

Svagt nuläge men förbättrade framtidsutsikter – resultaten från Svenskt Näringslivs företagarpånel vittnar om fortsatt krisande branscher

Världen befinner sig fortfarande mitt i en global kris. Dödstoppen i Covid-19 är höga i flertalet länder och restriktioner som begränsar den ekonomiska aktiviteten gör sig fortfarande gällande. En del branscher vittnar alltjämt om ett akut läge medan andra är mindre påverkade av krisen. Krisen har drabbat näringslivet asymmetriskt.

Sedan pandemins inledningsskede för snart ett år sedan har stora räddningspaket sjuöatts, både i Sverige och omvärlden. Det har gjort att varken konkurserna eller arbetslösheten stigit till de nivåer som befarades i inledningsskedet av krisen. Krisen är dock långt ifrån över, något som Svenskt Näringslivs medlemsföretag vittnar om. I en nyligen ställd enkät svarar medlemsföretagen att situationen fortsatt är kraftigt sämre än normalt. Enligt enkäten upplever företagen endast en viss förbättring sedan pandemins inledningsskede. Den ekonomiska aktiviteten i termer av sysselsättning, investeringar och produktion är fortfarande på mycket låga nivåer, enligt enkätsvaren ungefär i paritet med finanskrisen (se företagarpånelens diagram 1 nedan).

Diagram 1 Företagarpånelen för Q1 – standardiserade netttotal över nuläget

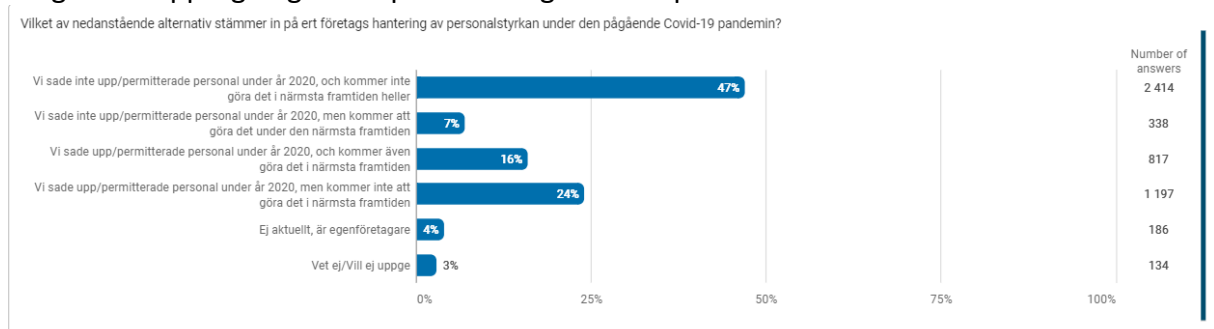
Källa: Svenskt Näringslivs företagarpånel för Q1

Hos ungefär vart tredje företag betraktas nuläget vara värre än för ett halvår sedan i termer av sysselsättning och investeringar, medan det är närmare hälften av företagen som anser att produktionen/försäljningen är lägre än under sensommaren 2020. Läget är särskilt alarmerande för företag inom hotell och restaurang. Branschuppdelat visar företagarpånelens enkät för Q1 att tappet inom dessa näringar är stort. Tre av fyra företag inom hotell och restaurang svarar att de har minskat antalet anställda och att investeringar nu är lägre än för 6 månader sedan. Hela 90 procent av företagen i dessa branscher anger att produktion/försäljning har sjunkit under samma period. Dessa siffror visar hur asymmetriskt restriktionerna hittills har slagit och hur allvarligt läget är för de mest utsatta branscherna.

Det är också främst i dessa näringar som sysselsättningen har påverkats. Arbetslösheten är nu på en hög nivå och många företag har tvingats permittera, varsla eller avskeda personal.

Nästan en fjärdedel av medlemsföretagen svarar att de kommer att permittera eller avskeda den närmaste tiden (se diagram 2).

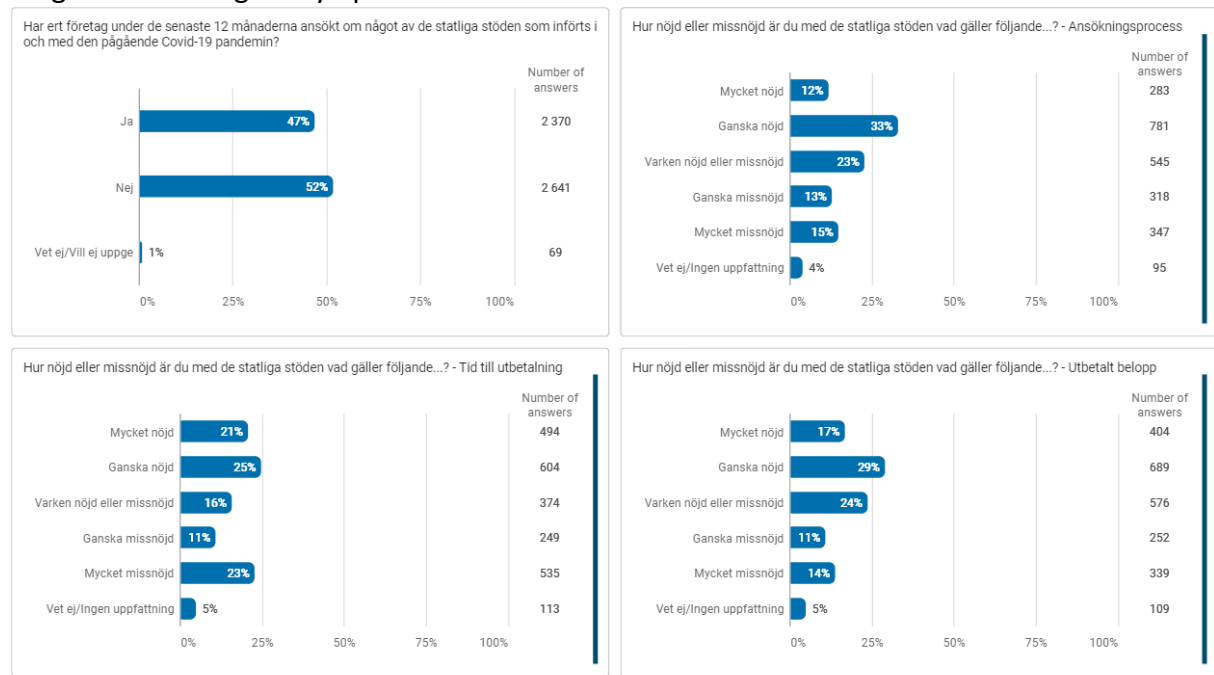
Diagram 2 Uppsägningar och permitteringar under pandemin

Källa: Svenskt Näringsliv

Trots den högsta nivån på 23 år¹, har inte arbetslösheten stigit lika mycket som många befارade i inledningsskedet av krisen. Regeringens stödåtgärder har mildrat antalet konkurser och gjort att uppgången i arbetslöshet blivit mindre än vad den annars skulle ha varit. Många företag har använt stöden men det är fortfarande en hel del som är missnöjda med att det är administrativt krångligt och att det tar lång tid innan stöden betalas ut (se diagram 3). Det gör att en del företag kan få svårt att klara sig de närmaste månaderna innan pandemin så småningom klingar av.

Diagram 3 Företagens syn på krisstöden

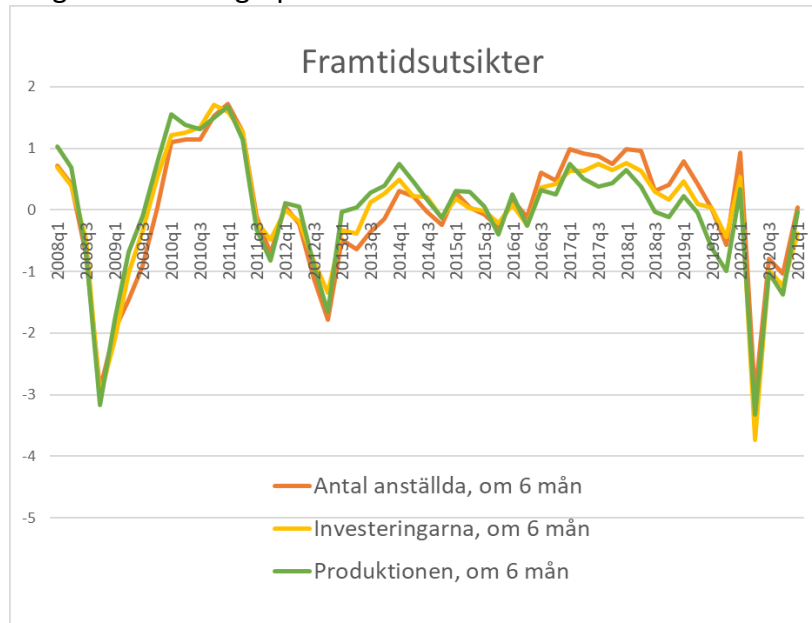

Källa: Svenskt Näringsliv

¹ Se pressmeddelande från Arbetsförmedlingen från januari i år, <https://arbetsformedlingen.se/om-oss/press/pressmeddelanden?id=761E484DE64E1980>:

Till skillnad från medlemsföretagens signaler om ett fortsatt dystert nuläge, vittnar de framåtblickande enkätsvaren om en förbättrad framtidstro när det gäller ekonomisk aktivitet det närmaste halvåret (se diagram 4). Detta är i linje med många andra s.k. förtroendeindikatorer. Exempelvis har inköpschefsindex och Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer indikerat höga siffror för främst tillverkningsindustrin.

Diagram 4 Företagarpanelen för Q1 – standardiserade netttotal över framtidsutsikterna

Källa: Svenskt Näringslivs företagarpanel för Q1

Det är just tillverkningsindustrin och delar av exportnäringarna som har hållit uppe tillväxten och motverkat fallet i ekonomisk aktivitet i exempelvis inhemska hotell- och restaurangnäringar. Den andra virusvågen i december och januari tyngde främst de branscher som redan hade drabbats hårdast av restriktioner och förändrade konsumtionsmönster sedan pandemins inledningskede. Trots tillbakagångar i dessa näringar avslutades 2020 med BNP-tillväxt i det fjärde kvartalet.

I de flesta enkätsvar över framtiden prisar företag och hushåll in en effektiv vaccinering som gör att restriktioner och begränsningar av den ekonomiska aktiviteten inom en relativt snar framtid kan lyftas helt och hållet. Hur snabbt Sverige och omvärlden lyckas vaccinera sin befolkning har stora ekonomiska effekter. Enligt en riksbankenstudie innan jul skulle en månads förkortad pandemi med effektivare vaccinering och snabbare immunitet i befolkningen kunna motsvara ca 25 miljarder kronor i termer av BNP.² Låt oss hoppas att vaccineringarna går enligt plan och att företagen får rätt i sina bedömningar om förbättrad ekonomisk situation under loppet av 2021!

² Se Riksbankens ekonomiska kommentar:
<https://www.riksbank.se/globalassets/media/rapporter/ekonomiska-kommentarer/svenska/2020/effektiv-vaccination-mot-covid-19-innebar-stora-samhallsekonomiska-vinster.pdf>